

Jaarverslag Rekenkamercommissie De Bilt 2009

Inhoudsopgave

Voorwoord			3
Hoofdstuk 1			
Onderzoeken 2009			4-7
Paragraaf	1.1	Missie rekenkameronderzoek	4
Paragraaf	1.2	Regionale Sociale Dienst	4
Paragraaf	1.3	Evaluatie rekenkamercommissie	5
Paragraaf	1.4	Jongerenwerk	6
Paragraaf	1.5	Kwaliteit Groenbeheer	6
Paragraaf	1.6	Over vergaderfrequentie, openbaarheid en contacten met burgers	7
Hoofdstuk 2			
Budget rekenkamercommissie 2009			8
Paragraaf	2.1	Budget	8
Paragraaf	2.2	Wat is er besteed?	8
Hoofdstuk 3			
Doorkijk naar 2010			9
Paragraaf	3.1	Onderzoeksplan in 2010	9
Paragraaf	3.2	Budget in 2010	9

Voorwoord

Zoals gebruikelijk wordt aan het eind van elk jaar verantwoording afgelegd over hetgeen de rekenkamercommissie aan onderzoeken en uitgaven heeft gedaan. De rekenkamercommissie van De Bilt heeft in 2009 een drietal onderzoeken uitgevoerd en is gestart met een onderzoek naar het beheer van de openbare ruimte.

Begin 2009 werd een zelfevaluatie onderzoek aan de gemeenteraad voorgelegd. De conclusies daarvan werden door de gemeenteraad overgenomen. Een van de aanbevelingen was dat het aantal uit te voeren onderzoeken zou kunnen worden gesteld op minimaal 2 per jaar. Met de rapportage van het onderzoek naar de regionale dienst, het genoemde zelfevaluatieonderzoek, het onderzoek naar het Jongerenwerk en de start van een nieuw onderzoek, heeft de rekenkamer de productie in 2009 kunnen opvoeren. In dit jaarverslag wordt ingegaan op de inhoud van de diverse onderzoeken, worden de uitgaven verantwoord en tot slot wordt een doorkijk naar 2010 geboden.

In 2009 en ook in de voorgaande jaren heeft de rekenkamercommissie in een samenstelling gewerkt die kan worden gekenmerkt als coöperatief en ook inhoudelijk kritisch. De leden hebben zich ervoor ingezet om betrokken en toegewijd hun taken te vervullen. Na 2009 zal de samenstelling van de rekenkamercommissie wijzigingen ondergaan, in plaats van vier raadsleden zullen slechts twee raadsleden zitting hebben in de nieuwe (gemengde) rekenkamercommissie. Daarom is er extra aanleiding om alle betrokkenen te bedanken voor hun bijdragen. De rekenkamercommissie bestond in 2009 uit de volgende raadsleden: mevrouw D.H. Schmalschläger, de heren J.W. Los MSc, J.F. Slootweg en prof. dr. R.A. Woutersen. Mevrouw drs. F.A. van Hooijdonk was ambtelijk secretaris.

Het rekenkamerwerk kan alleen goed worden uitgevoerd wanneer daaraan, bij het verzamelen en beoordelen van de benodigde informatie, door het ambtelijk apparaat constructief wordt meegewerkt. Het kan niet voldoende worden benadrukt: rekenkameronderzoek moet bijdragen aan het op niveau houden of verhogen van de kwaliteit van beleidsvorming, besluitvorming en van de uitvoering van beleid. Rekenkameronderzoeken moeten niet worden gezien als bedreigende "afrekeningen".

Met die constructieve benadering wil ik het jaar 2009 afsluiten en de blik richten op de komende jaren.

Namens de rekenkamercommissie,

drs. P.H. de Jong, voorzitter

April 2010

Hoofdstuk 1 Onderzoeken 2009

1.1 Missie rekenkameronderzoek

Alvorens de rekenkamercommissie zich op mogelijke onderzoeksonderwerpen kon oriënteren, is bij de start een missie geformuleerd:

Het leveren van een bijdrage aan het toetsen en verbeteren van de doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van het beleid, beheer en de organisatie van de gemeente De Bilt.

Mogelijke onderzoeksonderwerpen die bijdragen aan het volbrengen van de missie worden getoetst aan de hand van meerdere criteria, die in het reglement van orde van de rekenkamercommissie zijn vastgelegd:

Artikel 5 Onderwerpselectie en opdrachtverlening

1. Onderwerpen moeten voldoen aan de volgende criteria:
 - a. het onderwerp moet op rechtmatigheid, doelmatigheid en/of doeltreffendheid getoetst kunnen worden;
 - b. het moet een bestuurlijk relevant onderwerp zijn, dat valt onder de gemeentelijke invloedssfeer;
 - c. het onderwerp moet financieel relevant zijn;
 - d. het gemeentebestuur moet van de uitkomsten van het onderzoek kunnen leren;
 - e. het onderwerp moet een structureel karakter hebben;
 - f. de aanleiding voor het onderzoek moet niet primair zijn gelegen in een incident;
 - g. het onderzoek door de commissie moet toegevoegde waarde hebben;
 - h. het onderzoek moet binnen de geldende randvoorwaarden (tijd, geld en menskracht) kunnen worden afgerond.

1.2 Regionale Sociale Dienst

In april 2007 ontving de rekenkamercommissie een verzoek van de rekenkamercommissie Wijk bij Duurstede om deel te nemen aan een onderzoek naar de Regionale Sociale Dienst (RSD).

Tegelijkertijd werd dit verzoek gedaan aan de andere deelnemende gemeenten.

De rekenkamercommissies van de gemeenten De Bilt, Utrechtse Heuvelrug, Wijk bij Duurstede en Zeist hebben in 2008 onderzoek verricht naar de Regionale Sociale Dienst Kromme Rijn Heuvelrug.

Met het onderzoek wilden de rekenkamercommissies de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten inzicht geven in:

- de totstandkoming van de RSD ten einde de daaruit geleerde lessen mee te kunnen nemen bij (mogelijk) toekomstige regionalisering van gemeentelijke taken op basis van gemeenschappelijke regelingen;
- de gevolgen voor de deelnemende gemeenten en de RSD van de budgetsystematiek van het Rijk op het gebied van Werk en Inkomen ten einde en reële inschatting te kunnen maken van de financiële risico's die de afzonderlijke gemeenten lopen en welk effect dit heeft op het functioneren van de RSD;
- de huidige stand van zaken bij de RSD op hoofdpunten ten einde de gemeenteraden van de betrokken gemeenten handvatten te bieden voor een toekomstige beoordeling van de RSD.

Het onderzoek is door de secretarissen van de Rekenkamercommissies vrijwel geheel in eigen beheer uitgevoerd. Incidenteel werd externe expertise ingezet. Deze vorm van uitvoering bleek meer tijd te vragen dan was voorzien. Ook viel het niet mee om vanuit de RSD in korte tijd de gewenste informatie te verkrijgen. De doorlooptijd van het onderzoek is daardoor te lang geweest.

In mei 2009 is het onderzoeksrapport aan de betrokken gemeenteraden aangeboden: *'Juist samenwerken verdient een beleidsmatig kader, gezamenlijk rekenkameronderzoek van de Rekenkamercommissies De Bilt, Utrechtse Heuvelrug, Wijk bij Duurstede en Zeist naar de oprichting en resultaten van de Regionale Sociale Dienst Kromme Rijn Heuvelrug.'*

Uit het onderzoek blijkt dat de betrokken gemeenteraden zich onvoldoende afgevraagd hebben wat de voordelen en doelstellingen voor de oprichting van de RSD in 2006 waren. Er ontbraken ook toetsingscriteria voor de uitbesteding van gemeentelijke taken. Een gedegen analyse van de situatie vóór 2006 ontbrak. Hierdoor konden de rekenkamercommissies de doeltreffendheid en doelmatigheid van de RSD niet onderzoeken. Het onderzoek werd daarom vooral beschrijvend van aard.

Bij de start van de RSD hebben de gemeenteraden geen meetbare prestaties en beoogde effecten gedefinieerd die de dienst moest realiseren. Daar komt nog bij dat de RSD de raden niet van voldoende specifieke informatie voorziet en daar door de gemeenten maar beperkt naar gevraagd wordt. Het ontbreken van criteria voor prestaties en effecten en de gebrekkige informatievoorziening leidt er toe dat de gemeenteraden onvoldoende kunnen (bij-)sturen op het gebied van werk en inkomen.

De gemeenteraad de Bilt besloot op 24 september 2009 de aanbevelingen uit het onderzoek over te nemen en specifiek de aanbeveling van de Biltse rekenkamercommissie, dat er niet tot op afstand plaatsen of uitbesteden van gemeentelijke taken wordt overgegaan, voordat algemene richtlijnen en criteria (bijv. risico's en voordelen) door het College van B&W zijn geformuleerd.

1.3 Evaluatie Rekenkamercommissie

In november 2008 heeft de Rekenkamercommissie opdracht gegeven tot een evaluatie van de Rekenkamercommissie. Er waren een aantal redenen om het model te evalueren, ten eerste het vertrek van de secretaris/onderzoeker Marcella van Esterik. Ten tweede het besluit van de gemeenteraad van 23 oktober 2008 om te onderzoeken of het mogelijk (en wenselijk) is om een aantal taken van de auditcommissie over te dragen aan de Rekenkamercommissie. En tenslotte was het einde van de raadsperiode een mooi evaluatiemoment. De gemeenteraadsverkiezingen van maart 2010 boden de mogelijkheid om eventueel met een nieuwe opzet van start te gaan.

De evaluatie werd door de Rekenkamercommissie zelf uitgevoerd. Theo Lieverse Onderzoek & Advies is gevraagd de commissie te ondersteunen bij deze evaluatie, door een quickscan uit te voeren. De volgende aanbevelingen volgden min of meer logisch uit de evaluatie:

Aanbevelingen voor rekenkamercommissie

- Zorg voor een permanente onderzoekscapaciteit van 1 dag per week.
- Voeg aan iedere onderzoeksopzet een communicatie paragraaf toe waarin aandacht wordt gegeven aan de communicatie met de gemeenteraad en de Biltse samenleving.
- Kijk nog eens goed naar consistentie en dubbelingen van de verordening en het huishoudelijk reglement. En naar omissies (ambtelijk wederhoor) en strijdigheden van de verordening met de praktijk.
- Maak afspraken met de griffie over het bewaken van de uitvoering van de aanbevelingen die door de raad zijn overgenomen.
- Informeer raad, college en directie bij de formele start van een onderzoek door het versturen van de onderzoeksopzet.
- Maak met de directie voor elk onderzoek een afspraak voor een vaste contactpersoon.

Aanbevelingen voor gemeenteraad

- Overweeg met ingang van de volgende raadsperiode een gemengde samenstelling van de rekenkamercommissie.
- Besteed meer aandacht aan de uitvoering van aanbevelingen bijvoorbeeld door met het college af te spreken dat daar in de jaarstukken over wordt gerapporteerd.
- Geef de rekenkamercommissie de kans de komende jaren haar kerntaak met kracht te ontwikkelen en belast ze daarom nu niet met extra taken (van de auditcommissie).
- Stel het budget van de RkC vast op (minimaal) € 1 per inwoner en pas vervolgens de gemeentelijke indexering ook toe op het budget van de RkC.

Aanbeveling voor college

- Besteed meer aandacht aan de uitvoering van aanbevelingen en rapporteer daarover in de jaarstukken.
- Organiseer jaarlijks een afstemmingsoverleg met RkC en accountant over de drie onderzoeksplannen (incl. 213a onderzoeken) voor het komende jaar.

In maart 2009 werd de evaluatie aan de gemeenteraad aangeboden, met als titel: 'Meer kracht met versnelling'. In de raadsvergadering van 23 april 2009 besloot de raad de aanbevelingen over te nemen. Het college gaf desgevraagd te kennen de aanbevelingen gericht aan haar adres ook over te nemen.

De zelfevaluatie krijgt zijn vervolg in april 2010, wanneer een nieuwe verordening op de rekenkamercommissie wordt vastgesteld, waarin de aanbevelingen zijn geïmplementeerd.

1.5 Jongerenwerk

In maart 2009 kondigde de rekenkamercommissie bij de gemeenteraad een onderzoek aan naar de effectiviteit van het gemeentelijke jongerenwerk.

Eind 2008 stelde de gemeenteraad het nieuwe jeugdbeleid vast, de nota Jong De Bilt. Met de uitkomsten van het onderzoek wilde de Rekenkamercommissie de gemeenteraad inzicht geven in de effectiviteit van het jongerenwerk. De Rekenkamercommissie heeft daarmee willen aansluiten op de beleidsnota, die in dit onderzoek het uitgangspunt is geweest. De vraag was: Sluit het beleid voldoende aan op de specifieke Biltse situatie en welke punten in de uitvoering verdienen nog aandacht?

De conclusie van de rekenkamercommissie was dat de gemeente De Bilt ten aanzien van een *integrale aanpak* en *slagvaardigheid* de voorwaarden grotendeels heeft gecreëerd, maar dat met name de voorwaarden voor het leveren van *op maat gesneden jongerenwerk* nog voor verbetering vatbaar zijn. De gekozen doelgroep ('kwetsbare jeugdigen') zou niet voldoende toegespitst zijn en het ontbrak in de uitvoering van het jongerenwerk aan inzicht in hoeverre het jongerenwerk die doelgroep nu ook daadwerkelijk bereikte. Het leveren van *op maat gesneden jongerenwerk* werd bovendien bemoeilijkt door het feit dat de behoeften van jongeren onvoldoende in beeld zouden zijn.

De aanbevelingen luiden als volgt:

Aanbeveling 1: zie in zijn algemeenheid toe op een probleemanalyse voorafgaand aan de totstandkoming van de nota

Aanbeveling 2: baken doelgroep duidelijker af

Aanbeveling 3: zie toe op goede registratie van doelgroepbereik

Aanbeveling 4: draag zorg voor een betere aansluiting op behoeften van jongeren

Aanbeveling 5: verbeter regievoering op Actieteam Jongeren

Aanbeveling 6: stel een evaluatiemoment vast voor de nota Jong De Bilt

Aanbeveling 7: vergroot de bekendheid van de jongerencentra

Aanbeveling 8: zoek uit waarom de JOP in Maartensdijk nog niet gerealiseerd is

De gemeenteraad van de Bilt besloot in zijn raadsvergadering van januari 2010 de aanbevelingen over te nemen. De raad ziet er op toe dat volgende beleidsnota's tot stand komen op basis van een gedegen probleemanalyse (aanbeveling 1). Ook stelt de raad een evaluatiemoment vast (aanbeveling 6). De raad geeft het college de opdracht de overige aanbevelingen op te volgen.

1.6 Kwaliteit Groenbeheer

In september 2009 is gestart met een onderzoek naar het groenonderhoud van de openbare ruimte. Het gaat om een analyse van de uitvoering van het in 2002 vastgestelde en vervolgens in uitvoering genomen 'Groenbeheerplan gemeente De Bilt'. Vanaf mei 2002 heeft het groenbeheer in De Bilt veranderingen ondergaan door het vaststellen van dit Groenbeheerplan gemeente De Bilt. Het beheerplan betreft drie onderhoudsactiviteiten: Het onderhoud van plantsoenen en grasvelden, het onkruid op verhardingen en het ruimen van maatschappelijk afval (zwerfvuil).

Het groenonderhoud van de openbare ruimte is voor inwoners een gemeentelijke taak waarop zij goed zicht hebben. Groenonderhoud vraagt substantiële jaarlijkse uitgaven. De Rekenkamercommissie wil mede daarom, na zeven jaar werken met het Groenbeheerplan 2002 nagaan of het onderhoud, gegeven de gekozen onderhoudsniveaus, goed wordt uitgevoerd.

Hoofdvraag die beantwoord dient te worden is: Heeft het beheerplan 2002 de gewenste effecten gehad? Het eindrapport wordt begin 2010 verwacht.

1.7 Over vergaderfrequentie, openbaarheid en contacten met burgers

De rekenkamercommissie heeft in 2009 acht keer vergaderd. Zowel de vergaderingen als de verslagen zijn conform het reglement van orde niet openbaar.

In het kader van de contacten met burgers en het dichterbij de burger komen, kan de rekenkamercommissie twee 'middelen' inzetten. Allereerst het informeren van de burger via de gemeentelijke website. In feite wordt dit al gedaan, maar als de rekenkamercommissie meerdere onderzoeken op jaarbasis doet, wordt er nog meer bekendheid aan gegeven. Verder is een meer actief instrument toegepast: een ideeënbox. Burgers kunnen via internet (of telefonisch via de secretaris van de rekenkamercommissie) onderzoeksonderwerpen aanmelden.

Er worden wel voorwaarden gesteld: een onderwerp dient het persoonlijk belang te overstijgen (als burgers menen persoonlijk te zijn benadeeld, kan worden verwezen naar de Ombudsman) en men dient kort aan te geven waarom een onderzoek naar het betreffende onderwerp nodig is. Het afgelopen jaar is overigens geen gebruik gemaakt van deze mogelijkheid.

Hoofdstuk 2 Budget rekenkamercommissie 2009

2.1 Budget

Het budget van de rekenkamercommissie was in 2009 € 24.000, net als in 2008. In 2008 is € 14.941,60 besteed. Bij de vaststelling van de zelfevaluatie is besloten het budget van de rekenkamercommissie te verhogen naar € 43.000. Dat is 1 euro per inwoner. Met een begrotingswijziging is dit vastgesteld op 23 april 2009.

2.2 Wat is er besteed?

Budget 2009	€ 43.000,00	Vergoeding voorzitter Rekenkamercommissie	3797,30
		Onderzoek RSD *	8141,30
		Evaluatieonderzoek	6800,00
		Onderzoek Jongerenwerk (1 casus)	8000,00
		Onderzoek Kwaliteit Groenbeheer t/m 31-12-09	11505,20
		Contributie NVRR	320,00
TOTAAL	€ 43.000,00	TOTAAL	€ 38.563,80

* Deze afrekening heeft in 2009 plaatsgevonden maar gaat over het onderzoek in 2008.

Hoofdstuk 3 Doorkijk naar onderzoeksplan 2010

3.1 Onderzoeksplan in 2010

In 2010 zal het lopende onderzoek Kwaliteit Groenbeheer afgerond worden.

De Rekenkamercommissie heeft in 2008 toegezegd aan de gemeenteraad dat zij in 2010 een nieuw onderzoek inhuur derden zal uitvoeren.

De Rekenkamercommissie gaat in 2010 verder met de uitvoering van de aanbevelingen in de zelfevaluatie van de rekenkamercommissie. In april 2010 wordt een nieuwe Verordening op de rekenkamercommissie vastgesteld waarin de aanbevelingen verwerkt zijn. Daarna wordt er begonnen met de werving van externe leden. Later zal er een groslijst opgesteld worden met nieuwe onderzoeksonderwerpen.

3.2 Budget in 2010

In 2010 beschikt de Rekenkamercommissie over een budget van €43.000. In april 2009 werd de raad middels een begrotingswijziging voorgesteld het budget van de Rekenkamercommissie te verhogen naar €43.000.